



20.

Dobro i radość wynikające ze wspólnie przeżywanych wakacji

I. PROSPEKT WARTOŚCI



1.1. CEL OGÓLNY

Rozwój duchowy



1.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Umiejętność obserwacji, wyostrzenie zmysłów, zdolność do kontaktu z drugim człowiekiem i przyrodą



1.3. CEL WYCHOWAWCZY

Wychowanie przez wypoczynek i kontakt z drugim człowiekiem, odnowienie i umocnienie przyjaźni

1.4. PROPONOWANE TEMATY



- Właściwe i niewłaściwe spędzanie wakacji.
- Wakacje czasem uczenia się bycia ze sobą i dla siebie.
- Wakacje czasem aktywności czy bezczynności?
- W czasie wakacji szanujemy otaczającą nas przyrodę.

1.5. ZADANIA DLA UCZNIA, SAMOWYCHOWANIE



Normy

- Czas wakacji ma służyć rozwojowi człowieka.
- Czas wakacji jest okazją do regeneracji kondycji fizycznej i odnowy duchowej.
- Wakacje są czasem sprzyjającym rozwojowi zainteresowań, pasji i twórczych możliwości.
- Czas wolny jest też czasem dla innych.

Zasady

- Aktywnie spędzam wakacje, nie popadam w bezczynność i nudę.
- W czasie wakacji mogę popracować nad zadaniami, na które zabrakło mi czasu w ciągu roku: ćwiczyć swoją wytrzymałość, wypróbować odwagę, podjąć większe wysiłki fizyczne.
- Wykorzystuję czas wakacji na pogłębienie więzi z przyjaciółmi.

1.6. ZADANIA DLA RODZICÓW



Normy

- Czas wakacji służy rozwijaniu relacji z dzieckiem, poprzez uczestnictwo w jego przeżyciach.
- Należy wspomagać młodzież w wyborze zajęć, rozwijaniu pasji i zainteresowań.
- Wczasy ukierunkowane tylko na zaspokajanie przyjemności i doznawanie korzyści, przyczyniają się do ugruntowania postaw samolubnych i aspołecznych.

Zasady

- Troszczę się o to, by wspólne wyjazdy były okazją do twórczego wysiłku, ciekawych przygód i jednoczących przeżyć, które umacniają więzy międzyludzkie.

- Nie izoluję dziecka od jego rówieśników tylko dlatego, że spędzenie z nim wakacji jest dla mnie bardziej wygodne.
- Pomagam młodemu człowiekowi znaleźć ciekawe zajęcia lub zadania, które można wykonać w czasie wakacji.



1.7. ZADANIA DLA SZKOŁY, WYCHOWAWCY

Normy

- Wdrażanie postawy solidarności skłania do zainteresowania potrzebami rówieśników, zwłaszcza z uboższych rodzin.
- Należy uświadamiać uczniom różnice pomiędzy potrzebą aktywnego spędzania czasu a jego bezsensownym marnotrawstwem.
- Należy rozmawiać z uczniami o ich planach na okres wakacji.

Zasady

- Ukazuję uczniom ciekawe i twórcze propozycje spędzania wakacji.
- Zachęcam uczniów do wspólnego przeżywania wakacji, podtrzymywania kontaktów i wzajemnej pomocy.
- W miarę możliwości staram się wspomóc uczniów z rodzin zaniedbanych, by umożliwić im kreatywne spędzenie wakacji.



1.8. SPOSÓB REALIZACJI

Nauczyciel organizuje dla uczniów konkurs pomysłów na konkretne zadania, jakich podejmą się w czasie wakacji (np.: fotografia, szycie, nauka gotowania, wspinaczka górską, wynalezienie nowych dróg...), zachęcając jednocześnie do podjęcia tych zadań w grupie lub w towarzystwie osób z klasy. Po wakacjach uczniowie prezentują swoje osiągnięcia: przynoszą zdjęcia, sporządzoną przez siebie mapkę okolic lub inne, wymyślone własne pomysły.



1.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Wspólne spędzanie wakacji letnich i ferii zimowych pozwala uczniom zbliżyć się do siebie i zaprzyjaźnić. Zachęcanie rówieśników do wspólnego spędzania wakacji oraz proponowanie konkretnych działań jest sposobem na wyrwanie ich z marazmu, bierności i osamotnienia. Aktywne spędzanie okresu letniego rozwija w młodym człowieku wrażliwość na piękno oraz wpływa na kształtowanie odpowiedzialności, wytrwałości i męstwa.

1.10. ZAGROŻENIA



Bierne przeżywanie wakacji w domu, w izolacji od rówieśników, pogłębia samotność, kompleksy i sprzyja nudzie. Bezczynność wakacyjna rozleniwia, osłabia samokontrolę, sprzyja hołdowaniu nieograniczonej wolności, własnym pomysłom i zachciankom. Rozwój tej tendencji prowadzi do degradacji osoby, nie zaś do odnowienia fizyczno-duchowego młodego człowieka. Egocentryczne i bezmyślne korzystanie z miejsc i możliwości wypoczynku jest przejawem ignorowania praw natury oraz braku szacunku wobec środowiska. Traktowanie czasu wakacji w kategoriach materialistycznego hedonizmu, zubaża osobowość, zamiast wspomagać jej rozwój.



II. PEDAGOG



2.1. TREŚĆ MATERIAŁU

Wakacyjny odpoczynek jest potrzebny każdemu, ponieważ następuje wtedy regeneracja ciała i umysłu. Po udanym urlopie wracamy z nową energią. Jesteśmy wypoczęci i gotowi do działania. Żeby jednak tak się stało, trzeba umieć wypoczywać. Można np. wyeliminować z codziennego rytuału zbyt długie przeglądanie stron internetowych. Powinno to być konstruktywne wykorzystanie wolnego czasu.

Dla rodzin z dziećmi jest to czas budowania relacji, poprzez uczestnictwo we wspólnych przeżyciach. Warto zatroszczyć się, aby wakacje były okazją do twórczego wysiłku, do przygód. Doskonali się wówczas umiejętność obserwacji i kontaktu z przyrodą.

Człowiek współlistnieje ze światem natury. Szuka w niej dobra i piękna. Jest to sposób na wydostanie się z gmatwaniny myśli, ciągłego pośpiechu i hałasu. Jest to szczególnie potrzebne mieszkańcom aglomeracji.



2.2. LITERATURA WYBRANA Z KOMENTARZEM

Chociaż większość czytelników wychwala wartości zawarte w *Dynastii Miziołków*, są i tacy, którzy dopatrują się w niej antywartości. Książka wzbudza kontrowersje.

W pewnym momencie swoich dywagacji główny bohater stwierdza, że dziewczyny są głupie i nie można wymagać od nich, żeby były jednocześnie ładne i mądre. Podczas konkursu piękności w szkole Miziołek nazwał koleżanki „samyczkami”, co wywołało największe oburzenie czytelników. Jest to wulgarne i wysoce nieestosowne. Tego typu sformułowania są krzywdzące dla dziewczynek. Wzmacniają negatywne stereotypy, sugerując, że można je obrażać.

Autorka i wydawca bronią się, mówiąc, że wszystko to jest mówione z ironią. Sugerują nauczycielom, aby te fragmenty były punktem wyjścia do rozmów o zasadach równego traktowania dziewcząt i chłopców.

Jesteśmy już w domu. W ubiegłym roku ostatni dzień wakacji spędziliśmy razem w wielkim korku na szosie między Jelitkowem a Warszawą. Tego lata Papiszon postanowił przechrzyć wszystkich kierowców i wyjechać w podróż powrotną wcześniej.

W piątek rano zwinęliśmy majdan i nadspodziewanie szybko zapakowaliśmy graty do auta. Była tylko jedna awantura – Potwory próbowały przemycić do bagażnika słoik z meduzą i trzy kubelki kamyków morskich, ale Papiszon był czujny i nie dał się zaskoczyć.

Wyjechaliśmy na szosę i od razu stało się jasne, że wszyscy wczasowicze wpadli na ten sam pomysł co tata. Bardzo chytre! Cała szosa chytrusów. Jechaliśmy z prędkością hulajnogi. Z chłodnicy buchała para, a Papiszon mało nie pękł ze złości. Potwory świrowały na tylnym siedzeniu,

robiły zeza i wywalały jęzor na jakiegoś faceta, który jechała za nami. [...] Do Warszawy dojechaliliśmy nad ranem. Papiszon odgraża się, że następne wakacje spędzimy w Zielonce pod Warszawą.

J. Olech, *Dynastia Mi-
ziołków*, dz. cyt., s. 77.



Każde wakacje kiedyś się kończą i trzeba wracać do domu. Ta podróż nie zawsze jest przyjemna. Można trafić na tłok w pociągu lub w autokarze, na opóźniony lot lub na korki. Rodzina Miziołków, wracając z wakacji, stała w korku. Taka podróż nie jest przyjemna ani dla rodziców, ani dla dzieci. Rodzice irytują się zaistniałą sytuacją, a znudzone dzieci narzekają lub wygłupiają się, tak jak młodsze siostry Miziołka. Ich zachowanie było dodatkowo frustrujące, ponieważ były niegrzeczne w stosunku do innych kierowców.

III. NAUCZANIE RELIGIJNE

3.1. NAUCZANIE PAPIESKIE



We współczesnym świecie, pochłoniętym często przez gorączkową aktywność i bardzo konkurencyjnym, w którym dominuje logika produkcji i zysku, nierzadko ze szkodą dla człowieka, jest tym bardziej konieczne, aby każdy mógł korzystać z odpowiednich okresów wypoczynku, pozwalających odzyskać siły i zarazem odnaleźć właściwą równowagę duchową. Trzeba mądrze korzystać z wakacji i ferii, aby służyły dobru jednostki i rodziny przez to, że umożliwiają kontakt z przyrodą, zapewniają spokój, dają czas na kultywowanie zgodnego życia rodzinnego, na wartościową lekturę i na zdrowe rozrywki, nade wszystko zaś pozwalają poświęcić się w większej mierze modlitwie, kontemplacji i słuchaniu głosu Bożego. Życzę wszystkim, którzy przebywają na wakacjach, dobrego i owocnego wypoczynku, zawierając Maryi, troskliwej Matce, zwłaszcza tych, którzy z różnych powodów nie mogli opuścić zwykłych zajęć i codziennego środowiska.

Jan Paweł II, *Odnaleźć równowagę duchową. Rozważanie przed modlitwą Anioł Pański*, [online:] https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/jan_pawel_ii/modlitwy/ap_23072000.html [dostęp: 3.11.2020].

Powszechna stała się praktyka „weekendu”, rozumianego jako cotygodniowy czas odpoczynku, przeżywanego nieraz z dala od stałego miejsca zamieszkania i związanego często z udziałem w różnych formach aktywności kulturalnej, politycznej lub sportowej, które zwykle są organizowane właśnie w dni świąteczne. Jest to zjawisko społeczne i kulturowe, w którym nie brak z pewnością elementów pozytywnych, jeśli

tylko przyczynia się ono, w duchu poszanowania autentycznych wartości, do rozwoju człowieka i do postępu życia społecznego jako całości. Pozwala ono zaspokoić nie tylko potrzebę odpoczynku, ale także „świętowania” wpisaną w ludzką naturę.

DD 4.

Tak więc duchowość chrześcijańska dopełnia wartość odpoczynku i świętowania. Człowiek ma tendencję, by sprowadzać kontemplacyjne wytchnienie do dziedziny tego, co bezowocne czy zbędne, zapominając, że w ten sposób odbiera się dokonywanemu dziełu to, co najważniejsze: jego sens. Naszym obowiązkiem jest włączenie w nasze działania bezinteresowności i wymiaru receptywnego. Jest to coś innego niż zwykła beczynność. Chodzi o inny sposób działania, stanowiący część naszego istnienia. W ten sposób ludzkie działanie chronione jest nie tylko od pustego aktywizmu, ale także od niepoohamowania oraz wyizolowania sumienia, co prowadzi do dążenia tylko do własnych korzyści.

LS 237.





3.2. PISMO ŚWIĘTE

Wtedy Apostołowie zebrali się u Jezusa i opowiedzieli Mu wszystko, co działali i czego nauczali. A On rzekł do nich: „Pójdźcie wy sami osobno na miejsce pustynne i wypocznijcie nieco!”. Tak wielu bowiem przychodziło i odchodziło, że nawet na posiłek nie mieli czasu. Odpłynęli więc łodzią na miejsce pustynne, osobno. Lecz widziano ich odpływających. Wielu zauważyło to i zbiegli się tam pieszo ze wszystkich miast, a nawet ich uprzedzili. Gdy Jezus wysiadł, ujrzał wielki tłum. Zlitował się nad nimi, byli bowiem jak owce niemające pasterza. I zaczął ich nauczać. A gdy pora była już późna, przystąpili do Niego uczniowie i rzekli: „Miejsce jest puste, a pora już późna. Odpraw ich. Niech idą do okolicznych osiedli i wsi, a kupią sobie coś do jedzenia”. Lecz On im odpowiedział: „Wy dajcie im jeść!”

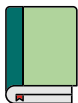
Mk 6,30-37a;
por. Wj 20,9-11.



3.3. KATECHIZM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Korzystanie z bogactw naturalnych, roślinnych i zwierzęcych świata nie może być oderwane od poszanowania wymagań moralnych. Prowadzenie nad bytami nieożywionymi i istotami żywymi, jakiego Bóg udzielił człowiekowi, nie jest absolutne; określa je troska o jakość życia bliźniego, także przyszłych pokoleń; domaga się ono religijnego szacunku dla integralności stworzenia (por. CA 37-38).

KKK 2415;
por. 2184.

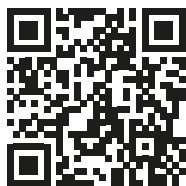


IV. LITERATURA

- Bahdaj A., *Kapelusz za 100 tysięcy*, Wydawnictwo Literatura, Łódź 2018.
- Franciszek, *Encyklika Laudato si'*, wyd. Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2015.
- Gracz J., Sankowski T., *Psychologia w rekreacji i turystyce*, wyd. Akademia Wychowania Fizycznego w Poznaniu, Poznań 2004.
- Gręźlikowski J., *Świętowanie dnia Pańskiego. Ważniejsze zagadnienia prawnoteologiczne*, Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2005.



- Jan Paweł II, *List Dies Domini*, w: tegoż, *Dzieła zebrane. Listy*, t. 3, red. P. Ptasznik, Wydawnictwo M, Kraków 2007, s. 450-487.
- Jan Paweł II, *Odnaleźć równowagę duchową. Rozważanie przed modlitwą Anioł Pański*, [online:] https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/jan_pawel_ii/modlitwy/ap_23072000.html [dostęp: 3.11.2020].
- Kongregacja Nauki Wiary, *Katechizm Kościoła Katolickiego*, wyd. Pallottinum, Poznań 2002.
- Olech J., *Dynastia Miziołków*, Wydawnictwo Literatura, Łódź 2018.
- Ostrowski M., *Czas wolny*, w: *Encyklopedia nauczania społecznego Jana Pawła II*, red. A. Zwoliński, wyd. Polwen, Radom 2003, s. 85-89.
- Pawłucki A., *Nauki o kulturze fizycznej*, Wydawnictwo Akademii Wychowania Fizycznego, Wrocław 2013.
- Pięta J., *Pedagogika czasu wolnego*, wyd. Frel, Nowy Dwór Mazowiecki 2014.
- Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu. Biblia Tysiąclecia*, wyd. Pallottinum, Poznań 2012.
- Znaniecki F., *Socjologia wychowania*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2001.



FILM EDUKACYJNY

Dobro i radość wynikające ze wspólnie przeżywanych wakacji

<https://youtu.be/i8ec2EqJKc>